

**ASİ ÜZERİNDEKİ
ANTIGONIA / MEROE / BOTTIA /
IOPOLIS / THEOUPOLIS**

@HatayArkeolojisi

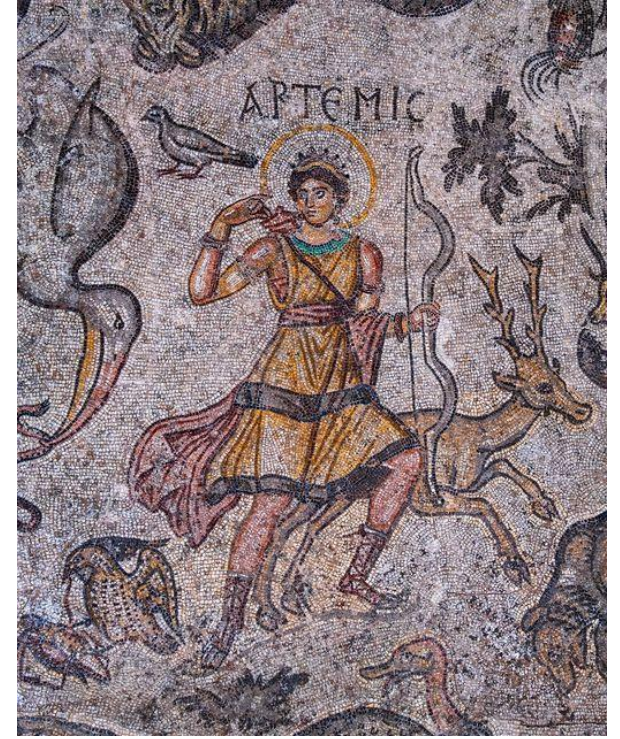

MEROE

Klasik metinlere ve dini külliyatlara göre henüz Antakya kurulmadan uzun zaman önce bu bölgede **Meroe** adı verilen bir kent bulunmaktaydı. Burada Herodot tarafından "**Pers Artemis'i**" olarak adlandırılan **Tanrıça Anat**'ın bir tapınağı bulunuyordu.

Anat
[Mısır, Mezopotamya,
Pers Mitolojisi]

Av Tanrıçası Artemis / Diana
[Yunan / Roma Mitolojisi]
Mozaik: Hatay Ark. Müzesi

Antakyalı tarihçi Libanius, **11.Söylevi Antakya'ya Övgü / Antiochicus**'ta Pers kralı Kambyses ve eşi Meroe(Roxane)'nin MÖ 525'te Mısır'a düzenlenen bir sefer sırasında gelecekte Antakya olacak bölgeyi ziyaret ettiğini anlatır. Kraliçe, yüzyıllar önce **Asur kraliçesi Semiramis** tarafından yapıldığı söylenen ve çürümekte olan Anat / Artemis Tapınağını ziyaret eder. Kocasını tapınağı onarmaya ikna eder, ancak o daha fazlasını yaparak tapınağın yüksekliğini artırır, bir çevre duvarı ekler ve Meroe'nin adını taşıyan bir festival başlatır.

Hüseyin İstanbullu tarafından çevirisi yapılan **Antakya'ya Övgü – XI.Söylev** kitabını online olarak (kitapyurdu, amazon..) sipariş edebilirsiniz.

Ayrıca, Kambyzes'in kendisi de, rüyasında Perslerin büyük tanrısı Ahuramazda (Yunan Mitolojisinde Helios, Türk Mitolojisinde Ülgen veya Kürmez Han) tarafından ziyaret edilmiş ve bunun sonucunda gelecekte Antakya'nın bulunduğu yerde onun için de bir tapınak inşa ettirmiştir.

Antakya'da bulunmuş
Helios Figürü

MÖ 252-246 yılları civarında, **Mısır Kralı (Firavun) Ptolemaios**, damadı **Antakya (Selevkos) Kralı II. Antiochus**'u Antakya'da ziyaret eder ve aynı tapınaktaki Artemis heykeline hayran kalır.

[İleride II. Antiochus'un ölümü sonrası Antakya'daki Taht Oyunları ve İç Savaşı paylaşacağım.]

Firavun heykeli Antakya'dan İskenderiye'ye götürür, “*ancak tanrıça Antakya'ya geri dönmek istediğinden*” Ptolemaios'un eşine hastalık ve rüyalar gönderir. Bunun üzerine Ptolemaios heykeli iade eder ve II. Antiochus, tanrıçaya “**Eleusinia**” adını verir, böylece onun yeraltı dünyasına benzer bir sürgünden geri dönüşünü (Persephone efsanesine benzer şekilde) simgeler.

BOTTIA

Antakyalı tarihçi *Ioannis (John=Yahya)* *Malalas* Asi Nehrinin kenarındaki ovada çok daha antik bir dönemden kalma kasaba olan **Bottia**'dan bahseder.

IOPOLIS / IO / IONE

Habib-i Neccar (Silpius) Dağı'nın eteklerinde **Io** ya da **Iopolis** adında bir kasaba/yerleşim vardı. Bu isim, kendilerini İyonyalılara bağlamak isteyen Antik Antakyalılar tarafından her zaman kanıt olarak gösterilmiştir. Küçük bir Ege tüccar kolonisi olduğu düşünülmektedir.

Aynı zamanda mitolojide İo, Zeus'un karısı Hera'nın ilk rahibesi olarak kabul edilirdi. Zeus ona aşık olmuş ve onu Hera'nın gazabından korumak için beyaz bir düveye / genç ineğe dönüştürmüştür. Hera, Zeus'u ona düve vermeye ikna etmiş ve Argus Panoptes'i ("Her Şeyi Gören") onu izlemesi için göndermiştir.

Defne'de bulunmuş
İo, Zeus, Argos Mozaiği
(New Jersey'de bir müzede)

ANTIGONIA / ANTIGONEIA / ANDİGONİYA

Büyük İskender'in [Bazı İslam-Bilimciler onun kuranda

geçen Zülkarneyn olduğuna inanır. -Kim bilir, belki de general-] 32 yaşındayken ölümünden sonra imparatorluk generaller arasında parçalanır.

General Antigonos MÖ 307 yılında başkent olması planlanan **Antigoneia** şehrini kurar.

Antigonos'un hayatını kaybettiği MÖ 301 yılından sonra Antigoniasakinleri, başarılı rakibi General Selevkos I Nikator tarafından nehrin biraz aşağısında (1 sene sonra) kurulan **Antakya** şehrine taşınmıştır. Sonraki dönemde Antakya şehri Selevkos imparatorluğu'nun başkenti olur.

Yine Libanaus Antakya'ya Övgü (11.)

Söylevi'nde şu şekilde bahseder:

81- Antigonus'un oğlu Demetrius da Seleukos'un yiğitliğine hayran kalarak, mızrağının sapıyla toprağa yazdığı bir mesajla babasının ona karşı kurduğu komployu haber vermiş, böylece olacakları açığa vurmuş ve aynı zamanda orada bulunanların gözünden kaçmıştı.

85- Ve her şey ilahi iradeye göre gerçekleşti. Antigonus tarafından kurulmuş, Antigonus adına bir kent vardı. Şimdiki kentle arasındaki mesafe kırk stadia (~ 7.2 km) idi. Bu kentte, zaferinden sonra Selevkos kurban sundu; boğa öldürüldüğünde ve sunaklar geleneğe göre her şeyle donatıldığında, ateş sunuları ele geçirdi ve özgürce yandı.

92- Antigonía'nın kendisini, kötü bir adamın anısı olduğu için ortadan kaldırdı ve aralarında Atinalıların da bulunduğu halkı buraya taşıdı. Yeniden yerleştirilen bu insanlar ilk başta Antigonos'a yöneltilen öfkeye maruz kalabileceklerinden korktular; ama daha iyi bir yaşama kavuştuklarını öğrendiklerinde, Selevkos'u tunçtan bir heykelle onurlandırdılar ve başına İo'nun işareti olan boğa boynuzları eklediler. (Not: Zülkarneyn de 2 Boynuzlu anlamına gelir.)

Malalas ise şöyle bahseder:

Silpius Dağı'ndan gelen dereler ve kış selleri onu endişelendirdiğinden, kenti güvenli bir şekilde nereye kurabileceği konusunda onlara danıştı. Kentin temellerini dağın karşısındaki vadinin dibine, Dracon ırmağının (Asi Nehrinin Orontes'ten önceki adı, -alakalı gönderi gelecek-) kıyısına, İopolis'in karşısında Bottia adlı bir köyün bulunduğu yere attı.

Başrahip Amphion, kentle nehir arasında Aemathe adında bakire bir kızı kurban ettikten sonra, Selevkos Artemisius ayının 22. günü, yani Mayıs ayında, günün ilk saatinde güneş doğarken kenti kurdu ve kente oğlu Antiokhos Soter'in adını verdi. Katledilen kızın Tyche [Şans Tanrıçası] olarak bronz bir heykelini nehrin yukarısındaki şehre dikti ve hemen

Tyche'ye bir kurban verdi.

Sonra gitti ve Antigonias kentini yerle bir etti; malzemeleri nehir yoluyla götürdü ve önünde Antigonias'lı Tyche'nin heykelini dikti.

THEOUPOLIS (TANRININ ŞEHİRİ / TANRI KENT)

Dünya tarihinin en ölümcül 3.depremi 526'da

Antakya'yı yıktıktan sonra şehri yeniden onarmaya başlayan Doğu Roma İmparatoru Justinian tarafından ilahi lütfunu vurgulama ve tanrının bu şehri yeniden yıkmayacağı ümidiyle verilir. Fakat zavallı Aemathe'nin gazabı dinmez, 528'de başka bir deprem şehri yine yıkar.